

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 11. Variæ excursiones per Tucumaniam factæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

tinuâ prece, conservabat. Per Paranam navigans lodice suâ ægrum Neophytum aliquando involvit, reliquo & diuturno itinere in diurna veste fomnum ipse capiens. Nihil eo pauperius, nihil Majorum jussis obtemperantius fingi poterat. Solitabat se offerre ad despiciatissima quæque munia obeunda. Qualemcumque animi gravitatem lato ore dissimulabat, ab nullo mali remedium quærens, quam ab Summo Numine in Venerabili Sacramento delitescente. Sublato Enartio, unus Justus Vansurkius diu Itatinensis provinciæ curam gessit, donec Vincentius Badia, vir strenuus, ei opitulatum iret.

CAPUT

X.

De rebus
Cordubensium Socio-
rum.

1638.

*Neophyti
courverso.**Neophyti
et
tinarum
inno-
centia.**Francisci
Puebla
mors.**Et
Gabrieli
Brittonu.*

E Cordubensi Collegio emissi Socii, bimestri spatio percursis ducentis leucis, editionem omnem Cordubensem Riocensibus & Esterensibus obversam excoluere, quam plurimis mortalibus omni ope destitutis per Baptismum & exhomologesim dæmoni ereptis. Inter quos notabilis fuit Barbari hominis, turpissimis sceleribus sacrilegiisque deturpati, ad meliorem vitam conversio: cui Christus somnianti se spectandum præbuit, & quod sua & Sacerdotum consilia tamdiu sprevisset, post auditas accusationes tradidit dæmonibus puniendum. Cùmque nihil propius esset, quam ut aeternum periret, ope & imploratu Angeli Custodis aliorumque Angelorum, post accepta ab infernalibus larvis multa verbera, in spem corrigendi vitam, sibi redditus est. Ne verò inane somnium putaretur, expergefactus diu sensit acceptarum plagarum dolorem: quo permotus, uno è Sacerdotibus nostris evocato, in Dei gratiam per Sacramentum rediit. Eadem in excursionione repertus centenarius Indus, qui nec ante, nec post Baptismum, actualem noxam, quæ quidem animæ lethalis esset, commiserat. Cordubæ Tucumanorum denatus est Franciscus Puebla, in agro Cordubensi quondam in Hispania natus. Ullispone pro Rege Catholico militiam olim exercuerat, & ad Chilense regnum translatus, Centurionis dignitate donatus, diu cum laude arma tractaverat: donec recusato in aliis Religiosorum Ordinibus, quem offerebant, Sacerdotis gradu, nobiliorem militiam ambiens, Societati Jesu coadjutoris sorte contentus nomen daret. Expleto tyrocinio, per plures deinde annos litteras formare pueros docuit: his exercitiis tantam adeptus Dei familiaritatem, & virtutum copiam, ut inter eximiaz Religiositatis viros computari mereatur. Alterum funus fuit Gabriel Britto, Villaricæ in Guaitrania ante viginti-sex annos natus, de quo, præter illustres virtutes, illud singulare narratur, quod cùm Sacerdotium, litteris utcumque excultus, adire in Societate posset, post aliquot Religionis annos infimis precibus inter coadjutores temporales mereri impetravit.

CAPUT

XI.

Varie ex-
cursiones
per Tucumaniam
factæ.*Barbara
gentu mo-
ris.*

E RIOCENSI Collegio ad Indos Pasipamæ vallis incolas, proximè elapsis annis rebelles, sed jam Hispanorum virtute domitos, fructuosè excursus est. Inde Socii gradum fecèrunt ad excolendos septem Barbarorum pagos, Londinensi nuper reædificatæ urbi subcensitos: collectaque non contemnendâ animarum messe, ad barbarissimam nationem penetravèrunt, nullo planè proventu: nam gens quotidianâ ebrietate ac superstitionibus ad insaniam corrupta, sanis consiliis nullum locum dare voluit. Solent hi homines (ut etiam antiqua Roma in hac Barbarie præficas suas agnoscat) conducere Indas mortuorum suorum laudatrices. Dæfunctorum oculos non claudunt, sed aperiunt, persuasi mortuos indigere oculis apertis, ne aberrant in via, quâ ad alteram terram deliciis affluentem pergant. Eodem ducti errore, electissimam eorum supellestem, & ciborum affatim, propè cadaver collocant, ornatumque vestibus non sepeliunt; sed super terram eminenti in sarcophago componunt. Recenti ferarum sanguine ad fecunditatem impetrandam nascentes fruges superstiosè aspergunt. Ariolorum suavis autumant se statim morituros, si nostros Sacerdotes audierint: quare ab iis, tanquàm à præsentis veneno, cùm abhorreant, non mirandum est nostros Patres eò delatos nullum fructum percepisse. Sancti Michaëlis Socii peste afflatis, spreto vitæ periculo, salubriter aduèrte: & ad remota loca excurrentes, magnam utilitatem percepèrunt. Solito more, Esterensis Collegii sacri piscatores ex fluminibus Salso & Dulci multos homines, jacto Sacra-

mentorum

mentorū reticulo, eduxere. Totam denique Tucumaniam labore & fructu ferme pari è Collegiis emissi Sacerdotes nostri, Tucumanienſis Episcopi votis obſecundantes, & ab ipſo facultate ampliffimā inſtructi, luſtravere. Quamquam cæteris antecellebat zelus Gaſparis Oſorii, clariffimo Martyrio, uti videbimus, præudentis: qui ad Chaquenſem provinciam gradum facturū, Ocloïas hoc anno oppido feliciter incluſit.

OCLOÏARUM gens in Peruvia & Tucumania finibus Cucuiſenſis Hiſpanorum oppidi ditione clauditur. Eos olim Franciſciani Patres, Episcopi miſſi, ad Fidem ſollicitarant, & alterius Ordinis Religioſus eorum aliquot curſim baptizaverat: ſed jam à multis retrò annis Ethnici æquè ac Neophyti, dæmoni mancipati, antiquo more ſparſim ſine Sacris & Sacerdotibus vivebant, dolebantque omnes miſerimæ gentis fortem: Ochoïa in primis potens Cantaber, cui Ocloïæ commendati erant, remedium poſtulabat ab Gaſpare Oſorio, in ſpem Chaquenſis Provinciæ intento: conſtabat enim per Ocloïarum fines Chaquenſes adiri poſſe. Capto expeditionis conſilio, Oſorius ipſe & Ignatius Medina è Cucuiſenſi urbe egreſſi, per abrupta montium iter facientes, tandem ad Ocloïas penetravere. De quorum conditione factâ indagine, reperere pacatâ indolis homines eſſe, Ariolorumque oſores, & ſolo Chriſtianorum Sacerdotum defectu avitis erroribus implicitos: nec dubium videri, ſi noſtrorum Myſteriorum magiſtros nanciſcerentur, partibus Chriſti omnes ad hæſuros. In Sicaiaenſi primo regionis pago, gentis primoribus conciliatis, multos ſalutaribus undis expiavere. In aliis locis centum infantes, & adultæ gentis quamplurimos, Chriſtianos fecere. Exinde Oſorius ad Guiſparas, & Medina ad Guarcontes delati, propenſos Barbarorum animos habuere. Inde per Homoguacarum terras non ſine utilitate regreſſi, Medina proſtigatam nimis laboribus valetudinem reſecturus, Salram delatus eſt; ſed Oſorius, curatis per Quadageſimam Cucuiſenſibus, Ocloïas cum Antonio Ripario Societatis Sacerdote repetens, omnem induſtriam in id intendit, ut gentem per viculos ſparſam in unum locum, commodiùs tradendæ Catecheſeos ergò, reduceret. Re divulgatâ, finitimi Caſiquii, tranſmigrationem profeſſi, undecimo ab Cucuiſenſi urbe lapide ſedem ponere cœpere, quibus pederentim interiores populi Sociorum invitatu accedentes, conſtructo templo, ædes ſuas in formam oppidi, magnâ Hiſpanorum approbatione, erexere. Sic ſexcenti Ocloïæ, ſuſcepto Baptiſmo, magnâ Sociorum curâ Chriſtiani jugum ſubiere: quos interjecto tempore Oſorius Ignatio Medina, priſtinæ valetudini reſtituto, ex Majorum præſcripto, regendos inſtruedosque commendavit.

MENSE Januatio trepidum nuncium allatum eſt, Mamalucorum Tupicorumque numerofas cohortes per Caamum & Caaguam, Ethnicorum terras Societatis laboribus deſtinatas, iter habere: iis in animo eſſe, abactis Ethnicis, bipartitò Urvaicenſes, Tapenſesque colonias aggredi, & gradu factò totum Paramam corrumpere. Igitur ad arma clamarum eſt: Didaco Alfaro, Sociorum omnium præfecto, ad juſtam deſenſionem omnium oppidorum populos animantè. Ex ſingulis coloniis delectu habito, ad Apoſtolorum Urvaicæ coloniam, quò hoſtis tendere videbatur, condictum eſt: cujus coloniæ incolæ, concepto medullitùs metu, ad ſylveſtria latibula, deſertâ imbelli turbâ, confugere. Quâ re cognitâ, aliorum Neophytorum auxiliariorum turmæ, ſuis vicibus diſſiſi, inordinatim retroceſſere. Interim immincebat hoſtis imbelli Apoſtolicorum turbæ, cum Thereſianis reliquiis in fugam effuſæ, quam indubiè abegiffet, nî Didaci Alfari diligentiâ ad alteram fluminis partem transportatâ, qualemcumque tutelam reperiffet. Hâc prædâ fruſtrati hoſtes, in Apoſtolorum & Sancti Caroli oppida vicinasque villas delati, Caapienſium, Caſapaguaquenſiumque quamplurimis vincula injecere, duabus coloniis unâ depopulatione cum grandi animarum jactura vaſtatis. In Sancti Caroli oppido Societas ſeptem circiter annorum ſpatio bis mille ſeptingentos & triginta ſeptem adultos, necnon mille & ſexcentos infantes: in Apoſtolorum verò colonia pari

temporis

CAPUT
XII.
Apud Ocloïas oppidum
conditur.

Ocloïarum
conditio.

CAPUT
XIII.
Divi Caroli
& SS. Apoſtolorum
Petri & Pauli
oppida à
Mamalucis
deſtruntur.

Numerus
baptizato-
rum.